

**Grzegorz Dziejna
Zastępca Dyrektora
Generalnej Dyrekcji
Dróg Krajowych
i Autostrad Oddział w
Szczecinie**

GDDKiA-O/Sz-D-2/eg/107/2010

Wysłano

dnia 17.12.10

pod. le. 87

PRIORYTET

Szczecin, dnia 16 grudnia 2010r.

**PROKURATURA REJONOWA
W GRYFINIE
ul. GRUNWALDZKA 2
74-100 GRYFINO**

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z wnioskiem wszczęcia postępowania karnego

Działając w imieniu Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie składam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 kodeksu karnego tj. o działanie na szkodę interesu publicznego oraz prywatnego poprzez niedopełnienie obowiązków zarządcy drogi gminnej przez Wójta Gminy Stare Czarnowo Marka Woś.

Dnia 22 października 2010r. został oddany do użytkowania nowo wybudowany odcinek drogi krajowej S-3, który zastąpił odcinek drogi krajowej nr 3. Zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy o drogach publicznych odcinek drogi zastąpiony nowo wybudowanym odcinkiem drogi z chwilą oddania go do użytkowania zostaje pozbawiony dotychczasowej kategorii i zaliczony do kategorii drogi gminnej. Zgodnie z art. 19 ust 2 pkt. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (Dz. U z 2007r. nr 19 poz. 115 z zm.) zarządcą dróg gminnych jest wójt (burmistrz, prezydent miasta). Zgodnie z w/w normą

prawną Wójt Gminy Stare Czarnowo z mocy prawa z dniem 22 października 2010r. stał się zarządcą drogi gminnej na odcinku dawnej drogi krajowej nr 3 w km 99+044 do km 110+456

Zastępca Dyrektora Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Szczecinie pismem z dnia 16 września 2009r. czyli z ponad rocznym uprzedzeniem poinformował wszystkie Gminy znajdujące się w ciągu drogi krajowej nr 3, iż w czwartym kwartale 2010r. będzie miało miejsce oddanie do użytkowania drogi ekspresowej S3. W związku z tym, w myśl art. 10 ust 5 ustawy o drogach publicznych nastąpi wówczas zmiana z mocy prawa kategorii odcinka drogi krajowej nr 3 położonej w granicach gminy.

Wójt Gminy Stare Czarnowo przyjął błędne stanowisko, iż nie jest zarządcą odcinka dawnej drogi krajowej nr 3, od początku oświadczając, że nie ma zamiaru dokonywać jakichkolwiek działań jako zarządca drogi.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wielokrotnie przed zmianą jak i po zmianie charakteru drogi informowała gminy o potrzebie zabezpieczenia odpowiednich środków w celu utrzymania drogi, zwłaszcza w okresie zimowym.

Prezentowane przez Wójta Gminy stanowisko w sprawie pozostaje w rażącej sprzeczności z obowiązującym stanem prawnym. Niewykonywanie obowiązków zarządcy drogi, którym Wójt stał się z mocy ustawy z dniem 22 października 2010r. czyli z dniem oddania do użytkowania nowo wybudowanego odcinka drogi S-3 (zgodnie z art. 10 ust. 5 Ustawy o drogach publicznych) w stopniu znaczącym zagraża bezpieczeństwu użytkowników dawnej drogi krajowej nr 3. Gmina Stare Czarnowo tak jak wszystkie gminy znajdujące się w ciągu dawnej drogi krajowej nr 3 zostały odpowiednio wcześniej (16 września 2009r.) poinformowane przez GDDKiA Oddział w Szczecinie o terminie zakończenia budowy drogi S-3, w celu możliwości zabezpieczenia w przyszłych budżetach odpowiednich środków finansowych. Podjęcie odpowiednich działań leżało tylko i wyłącznie po stronie Gminy.

Norma prawna wyrażona w art. 10 ust 5 ustawy o drogach publicznych obowiązuje od 8 lutego 2007r. i jest prawem powszechnie obowiązującym. Podkreślenia wymaga fakt, iż zaliczenie dawnej drogi krajowej nr 3 do kategorii drogi gminnej następuje z mocy prawa bez konieczności dokonywania jakichkolwiek czynności faktycznych czy to prawnych, zarówno przez GDDKiA Oddział w Szczecinie jak i Gminę. Na potwierdzenie słuszności powyższego twierdzenia należy wskazać na fundamentalne w przedmiotowej materii

stanowisko Trybunału Konstytucyjnego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 6 września 2005r. sygn. akt K.46/2004, który orzekając o zgodności art. 10 ust 5 ustawy o drogach publicznych z art. 167 Konstytucji RP.

Trybunał Konstytucyjny w pierwszej kolejności wskazał iż badany artykuł jest zgodny z Konstytucją, w drugiej zaś kolejności wskazał, iż wyraża zasadę nabywania *ex lege* przez gminę własności dróg należących dotychczas do Skarbu Państwa lub innych jednostek samorządu terytorialnego. Każdorazowe bowiem zastąpienie odcinka drogi należącego do innego podmiotu niż gmina odcinkiem nowym wiąże się z zaliczeniem odcinka zastąpionego do kategorii dróg gminnych. Drogi gminne stanowią przedmiot własności gminy. Przekwalifikowanie następujące z mocy prawa oznacza po pierwsze powiększenie zasobu własności gminy (zwiększenie jej majątku) po drugie zaś automatycznie wiąże się z powstaniem obciążeń w postaci konieczności wykonywania przez właściciela obowiązków zarządcy drogi. Tak więc regulacja zawarta w art. 10 ust 5 ustawy o drogach publicznych ma dwoisty wpływ na majątek gminy. Z jednej strony przewiduje dla gminy przysporzenie majątkowe, w postaci powiększenia jej własności o własność „starego” odcinka drogi. Z drugiej strony taka okoliczność powoduje konieczność ponoszenia wydatków na utrzymanie nowego przedmiotu własności. Właściciel nie ma przy tym wyboru zarówno co do możliwości samego nabycia własności, jak i co do tego, jakie koszty będzie ponosił na utrzymanie drogi, ponieważ w tym zakresie powinności zarządcy drogi są w poważnej mierze determinowane normatywnie.

Informacyjnie należy wskazać, iż Wójt Gminy wbrew obowiązującemu prawu wielokrotnie wskazywał na brak możliwości finansowych co stoi w sprzeczności z faktem, że wejście w życie art. 10 ust 5 było skorelowane w czasie z kilkoma zmianami prawa wprowadzającymi nowe instrumenty zasilania finansowego samorządów w ogólności jak i zmiany w zakresie systemu utrzymania i finansowania dróg- w szczególności. Zmieniono przepisy o opłatach związanych z korzystaniem z dróg publicznych, które mogą być pobierane przez jednostki samorządowe, np. za parkowanie pojazdów (art. 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 13b ust. 4 i 7), za przejazd pojazdu nienormatywnego (art. 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 13c ust. 9), za przejazd przez obiekt mostowy (art. 13 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 13d ust. 5) czy jako opłata dodatkowa (art. 13f). Tym sposobem, wprowadzając nabycie *ex lege* przez gminę własności nowo wybudowanej drogi,

stworzono potencjalne nowe uzupełniające źródła finansowania tych dróg, z których będą czerpać gminy.

W związku z nastaniem zimy, oraz zbliżającymi się opadami śniegu Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych Oddział w Szczecinie ponownie zasygnalizowała w sposób stanowczy Wójtowi Gminy o ciężących na nim obowiązkach oraz o niebezpieczeństwie jakie spowoduje dla kierowców niezapewnienie odpowiednich warunków na drodze.

W dniu 1 grudnia 2010r. u Wojewody Zachodniopomorskiego odbyło się spotkanie, w którym uczestniczyli min. przedstawiciele GDDKIA Oddział w Szczecinie oraz zarządcy dawnej drogi krajowej nr 3 obecnie drogi gminnej. W trakcie spotkania zarządcy dróg gminnych zostali poinformowani o skutkach niepodjęcia działań, oraz ich odpowiedzialności za drogę. Gminy z wyjątkiem Wójta Gminy Stare Czarnowo oraz Wójta Gminy Bielice, mimo wątpliwości co do charakteru dawnej drogi krajowej nr 3 w celu zapewnienia bezpieczeństwa kierowców podjęły minimalne działania na drodze, przystępując do nałożonych na nich obowiązków zarządcy drogi. Wójtowie Gmin Stare Czarnowo oraz Bielice nie podjęli do chwili obecnej żadnych czynności. Wobec Wójta Gminy Bielice zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa wraz z wnioskiem o wszczęcia postępowania karnego, zostanie złożone do prokuratury właściwej miejscowo.

W odpowiedzi na ponawiane wezwania do podjęcia ciężących z racji bycia zarządcą drogi gminnej, obowiązków związanych z zimowym utrzymaniem drogi w dniu 14 grudnia 2010r. Burmistrz Myśliborza, Burmistrz Pyrzyca, Burmistrz Lipian, Wójt Gminy Stare Czarnowo, Wójt Gminy Bielice, Wójt Gminy Nowogródek Pomorski wydali oświadczenie zgodnie z którym: „ W dniu 14.12.2010r. na wspólnym spotkaniu Burmistrzów i Wójtów w sprawie przejęcia drogi krajowej nr 3 i zimowego utrzymania oświadczamy, co następuje: nie jesteśmy właścicielami ani zarządcami drogi krajowej nr 3. W związku z powyższym nie ponosimy odpowiedzialności za jej stan i bezpieczeństwo na niej.”

Stanowisko powyższe w sposób znaczący zagraża bezpieczeństwu uczestników ruchu. Należy wskazać, iż po dawnej drodze krajowej nr 3 odbywa się między innymi transport publiczny. W przypadku nieodśnieżania dróg gminnych zgodnie z odpowiednią kategorią utrzymania zimowego, może dojść do katastrofy w ruchu lądowym, w której może zostać rannych / ponieść śmierć wiele osób. Brak działań Wójta Gminy Stare Czarnowo w przedmiotowej sprawie

w sposób bezpośredni zagraża życiu i zdrowiu wielu osób poruszających się drogą gminną (dawna droga krajowa nr 3).

Zgodnie z art. 231 § 1 kodeksu karnego funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego podlega karze.

Na uwagę zasługuje Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2003r. (WA 48/03) zgodnie, z którym dla ustalenia czy zrealizowane zostały znamiona czynu zabronionego określonego w art. 231 § 1 k.k. konieczne jest ustalenie, że funkcjonariusz publiczny w sposób umyślny (tzn. obejmując swoim zamiarem bezpośrednim lub ewentualnym) w kontakcie z interesem publicznym lub prywatnym przekroczył swoje uprawnienia lub nie dopełnił obowiązków (w wyniku działania lub zaniechania). Sprawca takiego przestępstwa musi mieć świadomość (w postaci pewności lub możliwości), że jego zachowanie stanowi niewypełnienie obowiązków lub przekracza uprawnienia i że przez to działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego. W przedmiotowej sprawie jest oczywistym, iż Wójt Gminy Stare Czarnowo działa w sposób umyślny jak również nie dopełnia swoich obowiązków z pełną świadomością skutków swojego zachowania. Wójtowie oraz Burmistrzowie pozostałych Gmin przewidując możliwość działania na szkodę interesu publicznego/prywatnego podjęli częściowe działania zarządcy drogi. Wójt Gminy Stare Czarnowo, jako sygnatariusz oświadczenia z dnia 14 grudnia 2010r. musiał posiadać wiedzę, iż pozostali sygnatariusze przewidzieli możliwość działania na szkodę wobec czego podjęli odpowiednie działania.

Wójt Gminy Stare Czarnowo posiada od września 2009r. wiedzę, jakie obowiązki na nim ciążyą, jaka jest ich treść, co słusznie podkreślił Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 9 lutego 2000r. (II AKa 252/99) umożliwia przypisanie mu odpowiedzialności za niedopełnienie obowiązków.

Wójt posiada również wiedzę, iż jego działanie jest na szkodę zarówno interesu publicznego jak i prywatnego, co wypełnia znamiona czynu z art. 231 § 1 kodeksu karnego (vide: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2009r. WA 12/09).

Zgodnie wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2007r. (WA 22/07) przestępstwo to musi być zawinione umyślnie, co oznacza, że funkcjonariusz publiczny musi obejmować swoim zamiarem (bezpośrednim lub ewentualnym) zarówno przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków (w wyniku

działania lub zaniechania), jak i "działanie" na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, charakteryzujące to przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków. W przedmiotowej sprawie niema wątpliwości, że Wójt Gminy działa w pełni umyślnie.

W związku z powyższym należy uznać, iż Zachowanie Wójta Gminy Stare Czarnowo wypełnia znamiona czynu z art. 231 kodeksu karnego co powoduje, iż wniosek określony w petitum należy uznać za słuszny.

Otrzymuje:
- adresat
⊖ a/a

Z-C A D Y R E K T O R A O D D Z I A Ł U

mgr inż. Grzegorz Dziejdzina

Załączniki:

1. pismo z dnia 16.09.2009
2. pismo z dnia 20.07.2010
3. pismo z dnia 15.09.2010
4. pismo z dnia 26.10.2010
5. pismo z dnia 02.11.2010
6. pismo z dnia 10.11.2010
7. pismo z dnia 17.11.2010
8. pismo z dnia 30.11.2010
9. pismo z dnia 01.12.2010
10. komunikaty meteorologiczne
11. pismo z dnia 2.12.2010
12. pismo z dnia 6.12.2010
13. pismo z dnia 09.12.2010
14. pismo z dnia 12.12.2010
15. pismo z dnia 10.12.2010
16. pismo z dnia 10.12.2010
17. pismo z dnia 10.12.2010
18. pismo z dnia 13.12.2010
19. pismo z dnia 14.12.2010

Radca Prawny
Elżbieta Jankowska
S 0018
